

УДК 378:81'272(477)“366”

DOI <https://doi.org/10.32782/2710-4656/2025.1.1/04>**Гарачковська О. О.**

Київський національний університет культури і мистецтв

Дмитренко Н. В.

Київський національний університет культури і мистецтв

Плеханова Т. М.

Запорізький національний університет

МОВНА СТРАТЕГІЯ Й МЕДІАРЕПРЕЗЕНТАЦІЯ В ПІСЛЯВОЄННІЙ УКРАЇНІ: НАСЛІДКИ ДЛЯ ІДЕНТИЧНОСТІ ТА ІНКЛЮЗИВНОСТІ

У післявоєнний період питання мовної стратегії та медіарепрезентації набувають особливої актуальності для України. Відновлення соціальної єдності та формування національної ідентичності потребують системного підходу до утвердження статусу української мови як символу незалежності, водночас забезпечуючи інклюзивність для всіх громадян країни. Медіа як потужний інструмент впливу на суспільну думку відіграє провідну роль у створенні уявлень про ідентичність, толерантність та єдність. У фокусі дослідження перебуває проблема визначення потенціалу української мови як інтегративного чинника, здатного об'єднати різні регіони країни з урахуванням їхніх культурних та історичних особливостей. Метою дослідження є аналіз впливу мовної політики на формування суспільної єдності та інклюзивності, а також вивчення ролі медіа в конструюванні національної ідентичності й сприянні соціальній інтеграції в контексті післявоєнного відновлення. Для досягнення поставленої мети здійснено комплексний аналіз наукових джерел за останні п'ять років із використанням методів систематизації, узагальнення та критичного аналізу. Це дало змогу окреслити основні тенденції, суперечності й прогалини в досліджуваній тематиці, яка охоплює питання мовної ідентичності населення України, зокрема її еволюцію в умовах соціальних, культурних і політичних змін, зумовлених воєнними діями. Результати дослідження демонструють, що активна підтримка української мови сприяє посиленню національної ідентичності, проте потребує комплексних інклюзивних заходів для врахування прав мовних меншин. З'ясовано, що широке представництво різних соціальних груп у медіасфері сприяє формуванню більш толерантного суспільства. Однак регіональні диспропорції та наявність окремих ексклюзивних наративів залишаються актуальними викликами. Значення отриманих результатів полягає в розробленні рекомендацій для державної політики, спрямованих на зміцнення мовної єдності й соціальної інклюзії через мовну стратегію та медіа. Це дослідження може бути підставою для подальших наукових розробок, спрямованих на післявоєнне відновлення та побудову інклюзивного суспільства в Україні.

Ключові слова: національна ідентичність, мовна політика, соціальна інтеграція, мовне планування, комунікаційна стратегія.

Постановка проблеми. Післявоєнна Україна неодмінно буде стикатися з численними труднощами, пов'язаними з відновленням соціальної єдності, формуванням національної ідентичності та забезпеченням інклюзивності в багатокультурному суспільстві. Одним з основних аспектів цього процесу є мовна стратегія, яка відіграє важливу роль у зміцненні незалежності країни, водночас створюючи умови для збереження культурного й мовного різноманіття. Українська мова як основний символ національної самоідентифіка-

ції потребує послідовної підтримки та інтеграції в усі сфери суспільного життя, проте цей процес супроводжується викликами, зокрема в контексті регіональних мовних відмінностей і необхідності врахування прав мовних меншин.

Додатковим чинником є роль медіа як одного з основних каналів впливу на формування суспільної думки. Медіарепрезентація часто визначає наративи, які або зміцнюють, або послаблюють соціальну згуртованість, формуючи уявлення про те, хто є частиною української нації. Нерів-

номірне представлення різних соціальних, етнічних і культурних груп у медійному просторі може призвести до маргіналізації певних спільнот, посилення соціальних бар'єрів та виникнення конфліктів між ними.

У цьому контексті існує низка проблем, які потребують глибокого аналізу. По-перше, необхідно визначити оптимальний баланс між зміцненням позицій української мови та забезпеченням мовних прав національних меншин. По-друге, важливо оцінити, яким чином медіа можуть стати інструментом для побудови інклюзивного суспільства, що враховує інтереси різних груп населення. По-третє, потребує дослідження питання регіональних розбіжностей у мовних та культурних практиках, які можуть впливати на загальну стратегію національної ідентифікації.

Стаття спрямована на розв'язання зазначених проблем через аналіз сучасних тенденцій мовної політики та медіареєнтрації в Україні, а також розроблення рекомендацій для їх ефективного впровадження в умовах післявоєнного відновлення.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Останні роки характеризуються активним науковим інтересом до питань мовної стратегії та медіареєнтрації, зокрема в контексті воєнних дій в Україні. Увага дослідників зосереджена на вивченні ролі української мови як основного елемента національної ідентичності, а також на аналізі медійного простору як інструменту консолідації суспільства й протидії пропаганді.

Серед найбільш значущих досліджень можна виокремити роботи, що розглядають зміни у функціонуванні української мови під впливом воєнних дій. Зокрема, О. Малаш акцентує на посиленні ролі української мови в суспільному контексті, що виявляється через активну підтримку державної мовної політики та стимулювання патріотичних настроїв серед населення [1]. Дослідники А. І. Бойко та А. О. Бойко наголошують на важливості збереження мовного балансу з урахуванням прав мовних меншин, що детально розглядається в їхній роботі, присвяченій багатомовності й культурному різноманіттю [2].

У сфері медіареєнтрації значну увагу приділено дослідженням стратегій комунікації в умовах воєнних дій. Автори Ю. Л. Романишин, А. Т. Штих також підкреслюють важливість медіа як інструменту соціальної інтеграції, включаючи реєнтрацію внутрішньо переміщених осіб, ветеранів та інших соціальних груп [3].

Значну роль у розвитку мовної стратегії відіграють дослідження, що акцентують на стратегічних

комунікаціях держави. Наприклад, О. А. Панченко висвітлює успішні приклади протидії російській пропаганді через посилення українського інформаційного простору [4]. Науковці І. Малик [5] та У. Корунц [6] аналізують вплив державної політики на розвиток інклюзивного суспільства, що враховує інтереси всіх громадян. Учені М. Х. Міре, О. Мурадян та О. Нехаєнко доводять, що обмеження навчання мовами національних меншин на користь української мови сприймається як частина державної політики націоналізації, що викликає неоднозначні оцінки серед представників меншин [7]. Автори Г. М. Редькіна та М. М. Зуєвська зазначають, що сприйняття культурного різноманіття стало позитивним явищем [8]. Ю. І. Левченко підкреслює роль війни як каталізатора змін у ціннісних орієнтаціях, які сприяли підвищенню рівня солідарності та єдності в суспільстві [9].

Попри значний прогрес у дослідженні цих питань, залишається низка проблем, які потребують більш ґрунтового вивчення. Зокрема, недостатньо уваги приділено аналізу регіональних мовних відмінностей та їхнього впливу на загальну мовну стратегію. До того ж вимагають подальшого розгляду питання реєнтрації національних меншин у медіа та визначення їхньої ролі у формуванні інклюзивного суспільства.

Ці аспекти є базовими для подальшого аналізу, який дозволить створити цілісну картину мовної політики та медіареєнтрації в післявоєнній Україні.

Постановка завдання. Мета статті – дослідити оптимальні способи інтеграції мовної та медійної політики для відновлення й розвитку українського суспільства в умовах післявоєнної відбудови.

Виклад основного матеріалу. Мова є одним із найунікальніших та найпотужніших інструментів у житті людини. Вона не лише служить засобом комунікації, але й формує наше мислення, ідентичність та культуру. Розуміння значення мови відкриває глибший вимір людського існування, адже вона є основою нашої взаємодії зі світом. Без мови неможливо було б ділитися думками, почуттями та знаннями. Завдяки мові ми розповідаємо історії, обговорюємо ідеї та співпрацюємо для досягнення спільних цілей. Спілкування через мову дозволяє долати бар'єри часу та простору: книги, листи, сучасні технології – усе це розширює межі нашого світу.

Українська мова для українців – це символ національної ідентичності, культурного багатства та історичної боротьби. Її становлення подолало

складний і тернистий шлях, позначений численними викликами, заборонами та спробами асиміляції. Попри всі труднощі, українська мова збереглася й продовжує розвиватися, ставши невіддільною частиною сучасного національного відродження.

Становлення української мови має глибокі історичні корені. Її формування почалося ще за часів України-Русі, коли давньоруська мова була основою писемності й літератури. Згодом, під впливом політичних, соціальних та культурних змін, вона почала набувати унікальних рис, що відрізняли її від сусідніх мов. Українські народні пісні, думи, перекази та літописи стали важливими джерелами для розвитку мови, відображаючи народний дух та світогляд.

Проте історія української мови була сповнена утисків та заборон. Після входження українських земель до складу Російської імперії розпочалася цілеспрямована політика русифікації. Укази про заборону друку українських книг, викладання українською в школах, обмеження вживання мови в державних установах стали сумною реальністю для багатьох поколінь українців.

Попри це, народ не полишав боротьби за свою мову. Українські письменники, просвітники та громадські діячі, такі як Тарас Шевченко, Іван Франко, Леся Українка, Павло Чубинський та багато інших, стали справжніми захисниками української мови. Їхня творчість і діяльність не лише зберегли мову, а й надали їй нової сили.

Особливим випробуванням для української мови став радянський період. Репресії, політика русифікації, знищення інтелігенції та відмова від вживання української мови в багатьох сферах громадського життя стали новими викликами. Проте навіть у таких умовах українська мова вистояла. Після здобуття незалежності України в 1991 році почався новий етап у її розвитку. Українська мова була визнана державною, що закріплено в Конституції України, та стала важливим елементом відновлення національної самосвідомості.

Сьогодні українська мова є символом єдності та боротьби за свободу. В умовах війни, розв'язаної росією, вона стала засобом самоідентифікації та опору, об'єднуючи українців у боротьбі за власне майбутнє [10, с. 102]. Її використання в освіті, культурі, медіа та повсякденному житті є не лише правом, але й обов'язком кожного, хто прагне зберегти національну ідентичність.

Однією з основних причин труднощів спілкування українською мовою на сьогодні є тривалий період русифікації, яка здійснювалась упродовж

кількох століть. Наслідком цього стало формування регіонального мовного дисбалансу: у східних та південних областях України російська мова досить довго домінувала, що вплинуло на мовні звички місцевого населення.

Сьогодні багато громадян України, особливо в регіонах, де історично поширена російська мова, відчувають труднощі з переходом на українську мову. Деякі з них бояться зробити помилки, оскільки не володіють мовою на належному рівні. Інші вважають, що їхній вибір мови не має важливого значення для суспільства, і продовжують використовувати російську в побуті.

Основними викликами для поширення української мови є наслідки історичної русифікації, обмежене її використання в окремих регіонах і сферах, а також недостатній рівень володіння мовою значної частини населення. Проте автори вбачають перспективи в посиленні мовної політики, упровадженні освітніх та культурних ініціатив, створенні україномовного медійного контенту та активному залученні громад до процесу мовного відродження. Це дасть змогу українській мові стати потужним чинником соціального єднання та зміцнення державності в післявоєнний період (табл. 1).

У медіапросторі України ще донедавна домінувала російська мова, що особливо стосувалося телебачення, кіно, музики та літератури. Це формувало середовище, у якому українська мова часто сприймалася як «непопулярна», «непрестижна» або як мова людей, які є вихідцями сільської місцевості. Попри те, що останніми роками відбулися значні зміни, зокрема запровадження мовних квот, процес переходу на україномовний контент потребує часу.

В умовах формування демократичного суспільства та розбудови сучасної державності перед Україною постають два важливі завдання: зміцнення позицій української мови як державної та забезпечення мовних прав національних меншин. Обидва аспекти мають пріоритетне значення для збереження культурного різноманіття країни, формування національної єдності та дотримання принципів прав людини.

Мовна політика останніх років спрямована на популяризацію української мови в освіті, медіа, культурі й публічному просторі. Це важливий крок для зміцнення державності та формування спільної ідентичності громадян [11, с. 76].

Проте в Україні проживають численні етнічні громади, для яких рідна мова є основним елементом ідентичності. Молдавани, угорці, румуни,

Роль, виклики та перспективи української мови у відновленні й розвитку післявоєнної України

1	Опис	Проблеми/Виклики	Можливі рішення
Офіційна мова	Українська мова є державною та обов'язковою для використання в усіх державних органах і публічних сферах	Обмежене використання української мови в медіа та певних регіонах. Труднощі подолання російськомовної практики	Посилення законодавчого контролю. Програми для широкої популяризації української мови в регіонах
Регіональні мовні практики	Різноманіття мовних практик у різних регіонах: від активного використання української мови в західних областях до домінування російської мови в східних	Мовний бар'єр між регіонами, що може зумовити соціальні й культурні розбіжності	Стратегія інтеграції регіональних мовних практик у загальнонаціональну політику. Залучення місцевих засобів масової інформації (далі – ЗМІ) до підтримки української мови
Мова в освіті	Викладання й навчання в закладах освіти переважно українською мовою. Однак деякі заклади освіти продовжують використовувати російську мову в освітньому процесі	Труднощі з реалізацією мовних стандартів в освіті. Проблеми з переходом на українську мову навчання в деяких регіонах	Розширення програм для навчання викладачів та здобувачів освіти з метою забезпечення повного переходу на українську мову
Мова в медіа	Попри активне використання української мови в телевізійних і радіопрограмах, а також на інтернет-ресурсах, вплив російської мови зберігається в окремих сегментах медіапростору, що становить певні труднощі для реалізації повної мовної трансформації	Необхідність боротьби з інформаційними впливами ворожих медіа. Недостатнє охоплення україномовним контентом у певних категоріях засобів масової інформації є проблемою для забезпечення повноцінної мовної інтеграції	Створення більше україномовного контенту в медіа. Встановлення стандартів для публікацій і мовного контенту в медіа
Мова в публічному просторі	У післявоєнній Україні українська мова повинна домінувати в публічному просторі: реклама, громадські заходи, бізнес тощо	Використання російської мови в окремих комерційних і рекламних сферах	Розширення ініціатив, що підтримують використання української мови в бізнесі та рекламі
Мова в судочинстві та адміністративних органах	Усі офіційні документи мають бути укладені українською мовою, а процеси – відповідати вимогам мовної політики. Проте окремі органи місцевої влади ще не повністю перейшли на державну мову	Деякі судові процеси здійснюються, а адміністративні послуги надаються російською мовою, що порушує мовні права громадян і перешкоджає реалізації принципів мовної єдності та національної ідентичності	Посилення вимог до використання української мови в судах та адміністративних органах
Мова в культурі та мистецтві	Українська мова активно представлена в культурі та мистецтві, але досі існують культурні продукти, що використовують російську мову, особливо в галузі кінематографа	Труднощі в реалізації україномовного контенту в післявоєнний період	Заохочення україномовних культурних проєктів, зокрема в кіно та театральному мистецтві
Мова у відносинах з національними меншинами	У післявоєнний період важливим є збереження мовних прав національних меншин, зокрема російськомовних громад, кримських татар, угорців тощо	Порушення мовних прав меншин у деяких регіонах. Непорозуміння щодо рівноправності мовних прав різних етнічних груп	Розроблення політики багатомовності для підтримки прав національних меншин

1	2	3	4
Цифрові платформи та технології	Використання цифрових платформ для поширення української мови через мобільні додатки, онлайн-курси, соціальні мережі	Недостатня кількість україномовних ресурсів на онлайн-платформах	Розвиток україномовних онлайн-курсів, платформ для навчання та нових медіаформ

Джерело: власна розробка авторів

поляки, кримські татари та інші спільноти мають право зберігати свою мовну спадщину, адже це закріплено міжнародними стандартами прав людини. Втрата мови для таких груп означає ризик зникнення їхньої культури та традицій.

На практиці реалізація цих двох завдань часто викликає труднощі. Запровадження нових законів про мову, зокрема у сфері освіти, викликає дискусії серед представників національних меншин, які бояться, що посилення ролі української мови може обмежити їхні права. З іншого боку, українці, які пережили багатовікове витіснення своєї мови, розглядають такі кроки як необхідність для відновлення справедливості [12, с. 119].

Для того, щоб досягти балансу, важливо враховувати інтереси всіх зацікавлених сторін. Інтеграція національних меншин у мовне середовище України не повинна означати асиміляцію чи втрату їхньої ідентичності. У цьому контексті корисним є досвід багатьох європейських країн, які успішно реалізують політику багатомовності, але державною має бути лише українська, яку мають знати жителі країни, представниками б якої нації вони не були.

Українська мова має залишатися об'єднуючим чинником для всього суспільства. Але разом із цим держава повинна підтримувати різноманіття, яке є багатством нашої країни. Повага до мовних прав національних меншин, відкритість до діалогу та прагнення до компромісу – це основні кроки до побудови суспільства, у якому кожен громадянин почуватиметься рівноправним та шанованим.

Післявоєнна Україна стоїть перед важливим викликом – відновлення національної ідентичності та побудова інклюзивного суспільства. Одним із пріоритетних аспектів цього процесу є мовна стратегія та роль медіа в репрезентації культурного й соціального розмаїття країни. Мова й медіа є інструментами не лише для відродження, а й для створення міцного суспільного фундаменту, здатного забезпечити єдність у різноманітності [13, с. 105].

Медіа – це важливий посередник між владою, суспільством та окремими групами населення.

Вони формують суспільні настрої, поширюють ідеї та створюють символи, що стають частиною колективної свідомості. У післявоєнній Україні медіа мають унікальну місію – сприяти соціальній інтеграції, подоланню конфліктів та побудові майбутнього на принципах взаємоповаги й співпраці.

Один із важливих аспектів медіареpräzentaції – це відображення мовного розмаїття України. Журналісти, кінематографісти та творці контенту мають можливість висвітлювати багатокультурність країни, водночас утверджуючи українську мову як мову спілкування та єдності.

Разом із тим на шляху до реалізації мовної стратегії та інклюзивної медіареpräzentaції є низка викликів. По-перше, існує ризик маніпуляцій та політизації мовного питання. Зараз, у період воєнних дій, народ України може не сприйняти використання якоїсь іншої мови, крім української. По-друге, потрібно подолати стереотипи щодо використання різних мов у повсякденному житті, особливо в східних і південних регіонах країни.

Ще один виклик – це недостатня підтримка незалежних медіа, які часто стикаються з фінансовими труднощами та залежністю від zaangażованих джерел фінансування. У такій ситуації державна політика має сприяти створенню умов для розвитку якісної та незалежної журналістики, яка висвітлюватиме мовне питання об'єктивно й збалансовано [14, с. 82].

Післявоєнна Україна має унікальний шанс створити модель суспільства, де мовна політика та медіа працюють як одна система. Для цього потрібен цілісний підхід, який враховуватиме як історичний контекст, так і сучасні виклики.

Мова може стати інструментом діалогу, якщо її використання буде орієнтоване на взаєморозуміння. Медіа, відповідно, можуть стати простором, де буде почуто голос кожного – від переселенців і ветеранів до представників національних меншин.

Регіональні відмінності є важливим ресурсом для культурного збагачення країни. Вони відображають багатство традицій, мистецтва, кухні та мови, які формують унікальну ідентичність кожного регіону. Наприклад, гуцульські традиції на заході, кримськотатарська культура на півдні

чи промисловий фольклор сходу – усе це частина загальноукраїнського надбання.

Проте ці відмінності можуть ставати викликом у побудові єдиної національної ідентичності. Протиставлення «західної» та «східної» України, яке часто підсилюється політичними маніпуляціями, створює загрозу появи розбіжностей та послаблення суспільної єдності.

Відмінності в мовних та культурних практиках в Україні здебільшого зумовлені історичними подіями. Західні регіони тривалий час перебували під впливом європейських країн, що сприяло збереженню української мови та національних традицій. У східних і південних регіонах, які зазнали тривалої русифікації, сформувалися інші мовні й культурні практики, зокрема переважання російської мови в повсякденному житті.

Під час війни ці розбіжності набули нових акцентів. Західна Україна стала символом опору та української національної свідомості, тоді як східні регіони стали місцем безпосереднього протистояння й жертв агресії. Ці обставини створили додаткові виклики для формування спільної ідентичності, яка має враховувати досвід усіх регіонів.

Для східних і південних регіонів, де значна частина населення використовує російську мову, українізація має відбуватися поступово, через освіту, культуру та популяризацію української мови в медіа. Водночас важливо підкреслювати, що українська мова є об'єднуючим чинником, а не інструментом примусу.

Культурні практики різних регіонів України є унікальними й різноманітними. Вони включають традиції, мистецтво, обряди, які мають стати основою для створення спільного культурного простору. Наприклад, гуцульські традиції, кримськотатарська культура, музика Донбасу чи південний фольклор можуть бути інтегровані в загальнонаціональні проекти, що сприятиме формуванню спільної ідентичності.

Розвиток загальноукраїнських культурних ініціатив, таких як фестивалі, виставки, освітні програми, сприятиме популяризації різних регіональних культур і їхній інтеграції в національний контекст. Це створить відчуття спільності, необхідне для консолідації країни.

Одним із найбільших викликів є подолання стереотипів та упереджень щодо різних регіонів. Наприклад, на заході України іноді існує упередження щодо «проросійського» сходу, тоді як на сході можна помітити недовіру до «західної» ідентичності. Подолання цих бар'єрів можливе через діалог і взаєморозуміння.

Ще одним викликом є ризик політизації мовного й культурного питання. Політики можуть використовувати ці теми для маніпуляцій, створюючи конфлікти замість пошуку рішень [15, с. 176]. У цьому контексті важливо забезпечити об'єктивність та неупередженість медіа, які мають сприяти об'єднанню.

В умовах післявоєнного відновлення необхідно зберігати баланс між зміцненням української мови як державної та забезпеченням мовних прав національних меншин. Для цього потрібно розвивати двомовні освітні програми, інформувати громадян про права щодо використання рідної мови та забезпечити доступ до офіційних документів та служб мовами національних меншин на локальному рівні.

Важливою складовою є розробка програм для вивчення української мови, спрямованих на громадян, які активно використовують інші мови. Це дозволить інтегрувати їх у суспільство та національну культуру, одночасно поважаючи їхні культурні особливості.

Медіа повинні відігравати провідну роль у відновленні соціальної згуртованості, активно підтримуючи діалог між різними мовними й культурними групами. Важливо створювати контент, який буде враховувати регіональні особливості, але при цьому сприяти формуванню єдиної національної ідентичності. Медіа повинні працювати над подоланням стереотипів і упереджень, зокрема щодо регіональних розбіжностей.

Після завершення воєнних дій важливо відновити незалежність медіа та створити умови для плюралізму думок. Це сприятиме вільному й чесному обміну інформацією, що є необхідним для процесу соціального відновлення та реінтеграції.

Необхідно активно просувати в медіа національні цінності, такі як незалежність, гідність, правова держава, толерантність і взаємоповага. Це може стати основою для формування згуртованої нації, здатної рухатися вперед.

Висновки. Мовна політика та медіарепрезентація є важливими інструментами в процесі післявоєнного відновлення України. Їх ефективне поєднання сприятиме зміцненню національної ідентичності та створенню умов для інтеграції різних соціальних груп із різним мовним і культурним досвідом. Це допоможе подолати наслідки соціальних і культурних розбіжностей, зумовлених зовнішніми й внутрішніми чинниками, та сприятиме формуванню більш згуртованого суспільства.

Аналіз поточного стану мовної та медійної політики в Україні продемонстрував, що, попри

значні досягнення в популяризації української мови та національних цінностей, залишаються важливі проблеми. Однією з них є необхідність ефективного впровадження української мови в різних сферах життя, зокрема освіти, медіа та адміністративних органах. До того ж важливою є проблема мовних розбіжностей між регіонами, де частина населення все ще вважає російську мову більш звичною для повсякденного спілкування.

Інтеграція мовної політики з медіаресурсами потребує комплексного підходу, зокрема активної підтримки українськомовних медіа, розвитку умов для вільного й різноманітного медіапростору, що відображає багатогранність культурних та мовних

практик. Урахування регіональних мовних традицій, підтримка мовного різноманіття та розвиток конструктивного діалогу через медіа допоможуть забезпечити мирний і поступовий процес інтеграції й відновлення України як сильної, демократичної та єдиної держави. Тільки через гармонійне поєднання мовної політики й медійної репрезентації можна досягти стійкого розвитку та процвітання післявоєнної України.

Подальші дослідження повинні зосередитися на створенні моделей мовної інтеграції, формуванні національної ідентичності та ефективному використанні медіа як інструментів для побудови соціальної єдності.

Список літератури:

1. Малаш О. Повернення до української мови сьогодні: каталізатори, особливості, практичні поради від українців. *Trends in science and practice of today: матеріали XXIX Міжнародної наук.-практ. конф.* (м. Стокгольм, 26–29 липня 2022 р.). Стокгольм, 2022. С. 229–238.
2. Бойко А.І., Бойко А.О. Система цінностей як фундамент культурної ідентичності в сучасному суспільстві: огляд основних проблем. *Культурологічний альманах*. 2024. № 4. С. 166–177. DOI: <https://doi.org/10.31392/cult.alm.2024.4.19>
3. Данилейко О.В. Мова війни: визначення та перспективи досліджень в контексті гібридної війни. *Закарпатські філологічні студії*. 2023. № 1(32). С. 101–107. DOI: <https://doi.org/10.32782/tps2663-4880/2023.32.1.18>
4. Романишин Ю.Л., Штих А.Т. Інформаційний контент медійних інтернет-ресурсів: аналітичний огляд. *Бібліотекознавство. Документознавство. Інформологія*. 2023. № 3. С. 63–69. URL: <https://www.eeeol.com/search/article-detail?id=1209458> (дата звернення: 21.01.2025).
5. Панченко О. А. Інституційне забезпечення процесів протидії російській інформаційній експансії та пропаганді в сучасному світі. *Інформація і право*. 2021. № 3(38). С. 28–34. DOI: [https://doi.org/10.37750/2616-6798.2021.3\(38\).243797](https://doi.org/10.37750/2616-6798.2021.3(38).243797)
6. Малик І. Механізми протидії негативним впливам інформаційної пропаганди. *Гуманітарні візії*. 2015. № 1(2). С. 47–53. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/hv_2015_1_2_10 (дата звернення: 21.01.2025).
7. Коруч У. Інформаційна війна як інструмент пропаганди війни: правові підстави протидії. *Міжнародне право*. 2020. № 8. С. 334–339. DOI: <https://doi.org/10.32849/2663-5313/2020.8.55>
8. Міре М.Х., Мурадян О., Нехаєнко О. Освітня реформа та мовна політика в Україні: впровадження в прикордонні регіони. *Ideology and politics journal*. 2022. № 3(22). С. 141–170. DOI: <https://doi.org/10.36169/2227-6068.2022.03.00007>
9. Редькіна Г.М., Зуєвська М.М. Чинники згуртування: огляд ціннісних орієнтацій українців. *Національна наука і освіта в умовах війни РФ проти України та сучасних цивілізаційних викликів: матеріали V Всеукраїнської міжгалузевої наук.-практ. онлайн-конф.*, (м. Київ, 27 березня – 2 квітня 2024 р.). Київ, 2024. С. 1034–1044. URL: <https://surl.li/qvsupe> (дата звернення: 21.01.2025).
10. Левченко Ю.І. Культурний спротив – складник сучасної війни: огляд 2022 року. *Культурологічний альманах*. 2023. № 2. С. 71–88. DOI: <https://doi.org/10.31392/cult.alm.2023.2.10> (дата звернення: 21.01.2025).
11. Мацюк Г. Взаємодія понять мова – війна як об'єкт лінгвістичного аналізу: результати і нові підходи. *Актуальні питання гуманітарних наук*. 2021. № 35(7). С. 101–106. DOI: <https://doi.org/10.24919/2308-4863/35-7-17>
12. Балабанов К.В., Лисак В.Ф. Мовна політика в контексті формування державницької ідентичності в Україні. *Вісник Маріупольського державного університету серія: Історія. Політологія*. 2021. № 31–32. С. 74–82. DOI: <https://doi.org/10.34079/2226-2830-2021-11-31-32-74-82>
13. Федірко Н.В. Мовна політика держави у протидії російсько-українській інформаційній війні. *Політичні технології пропаганди та контрпропаганди у російсько-українській війні: зб. матеріалів Круглого столу з міжнар. участю, до річниці повномасштаб. вторгнення* (м. Київ, 21 лютого 2023 р.). Київ : КНЕУ, 2023. С. 119–123.
14. Бабій І. Мовна політика незалежної України. *Актуальні питання гуманітарних наук*. 2021. № 45(1). С. 101–106. DOI: <https://doi.org/10.24919/2308-4863/45-1-16>

15. Демченко В. М. Державна мовна політика: сучасні виклики. *Вісник ХНТУ*. 2022. № 1(80). С. 77–84. DOI: <https://surl.li/olfktj>

16. Фаріон І. Д. Мовна політика в Україні: до проблеми національної зрілості. *Philological sciences, intercultural communication and translation studies: an experience and challenges: conference proceeding* (Czestochowa, April 23–24, 2021). Czestochowa, Poland, 2021. С. 175–179. DOI: <https://surl.li/ymwiic> (дата звернення: 21.01.2025)

Harachkovska O. O., Dmytrenko N. V., Plekhanova T. M. LANGUAGE STRATEGY AND MEDIA REPRESENTATION IN POST-WAR UKRAINE: IMPLICATIONS FOR IDENTITY AND INCLUSION

In the post-war period, the issues of language strategy and media representation are becoming particularly relevant for Ukraine. The restoration of social unity and the formation of national identity require a systematic approach to establishing the status of the Ukrainian language as a symbol of independence while ensuring inclusiveness for all citizens of the country. The media, as a powerful tool for influencing public opinion, plays a leading role in creating ideas about identity, tolerance and unity. The focus of the study is the problem of determining the potential of the Ukrainian language as an integrative factor capable of uniting different regions of the country, taking into account their cultural and historical characteristics. The purpose of the study is to analyze the impact of language policy on the formation of social unity and inclusiveness, as well as to study the role of the media in constructing national identity and promoting social integration in the context of post-war reconstruction. To achieve this goal, a comprehensive analysis of scientific sources over the past five years was carried out using the methods of systematization, generalization and critical analysis. This made it possible to outline the main trends, contradictions and gaps in the research topic, which covers the issue of the linguistic identity of the population of Ukraine, in particular its evolution in the context of social, cultural and political changes caused by military actions. Particular attention is paid to studies that consider the impact of language policy on national unity and integration of various social groups. The results of the study demonstrate that active support for the Ukrainian language contributes to strengthening national identity, but requires comprehensive inclusive measures to take into account the rights of linguistic minorities. It was found that broad representation of different social groups in the media sphere contributes to the formation of a more tolerant society. However, regional disparities and the presence of certain exclusive narratives remain relevant challenges. The significance of the results obtained lies in the development of recommendations for state policy aimed at strengthening linguistic unity and social inclusion through language strategy and media. This study may be the basis for further scientific developments aimed at post-war reconstruction and building an inclusive society in Ukraine.

Key words: national identity, language policy, social integration, language planning, communication strategy.